

a) A dal és zene szerepe a népművelésben.

b) Az érzelmi és kedélyélet ápolása a népművelésben.

Seress Zoltán ref. lelkész: A vallás-erkölcsei nevelés a népművelésben. (Protestánsoknak.)

Tanay Magda tanárnő, székesfővárosi népművelési szakelőadó:

a) A népművelés nőnevelési problémái.

b) Nőnevelési tanfolyamok.

Tantó József népművelési titkár:

a) A népkönyvtárak.

b) A népművelés segédeszközei.

Vitéz Szili Török Imre főiskolai tanár:

a) Mezőgazdasági ismeretek a népművelésben.

b) A törpe- és kisbirtokos gazdálkodása.

Tuskó László áll. el. iskolai igazgató:

a) A társadalmi ismeretek szerepe a népművelésben.

b) A katonai szellem ápolása a népművelésben.

Veress József áll. el. iskolai igazgató: Korszerű tanfolyamok a népművelésben.

Vécsy Elemér népművelési titkár: Az állampolgári nevelés a népművelésben.

Vizy Marianna zöldkeresztes védőnőképzőintézeti főnökhelyettes: A zöldkeresztes egészségvédelmi szolgálat.

Volty István tanár:

a) A népi játékok.

b) A szavalókórusok.

Gyakorlati népművelési előadást tartottak: vitéz *Potyondy Imre* áll. el. iskolai igazgató: „A falu, tanya légmentes” címen, és *Énekes László* áll. tanító: „Mit olvassunk” címen.

A korszerű szabadidő mozgalom céljait szolgálták a *Szegszárd Boldizsár* testnevelési tanár által vezetett szabadtéri sport-játék délutánok, amelyeken a tanfolyam hallgatói a falusi ifjúság által is játszható játékokat tanulták meg.

A szabadidő mozgalom céljait szolgálták a tanulmányi kirándulások is. Az

első kiránduláson a tanfolyam hallgatói Pusztaszerre (Sövényháza községben, Csongrád vm.) Árpád szobrához zárandokoltak el, ahol *Bátkay Ilona* balmazújvárosi tanítóno mondott ünnepi beszédet, *Oberth Kálmán* érsekújvári népművelési titkár Mécs László: „Hiszek a vérszerződésben” c. versét szavalta el. *Weszelovszky László* áll. tanító pedig az anyaországba visszakerült faluvezetőket köszöntötte. Végül *Tuskó László* áll. el. iskolai igazgató „A pusztaszeri oltár előtt” c. költeményét szavalta el.

A tanfolyam hallgatói más kirándulásokon a szegedi tanyavilágot látogatták meg. Megtekintették a szegedi szabadtéri játékokat is. A szabadidő mozgalom céljait szolgálták a hallgatók által búcsuzóul rendezett vidám tarka-est is.

A tanfolyam befejezése augusztus 13-án volt, am. kor a vallás- és közoktatásügyi minisztérium megbízásából *Nyáry György* f. keresk. isk. c. főigazgató magasszárnyalású beszéddel rekesztette be a tanfolyamot.

A tanfolyam hallgatói a vallás- és közoktatásügyi minisztérium rendelkezésére, a tanfolyam látogatásáról bizonyítványt kaptak.

Október 5—6-án tartotta az Egri Nevelők Köre Egerben kétnapos tanulmányi értekezletét, melyet az elnöklő *Somos Lajos dr.* tanítóképzőintézeti igazgató szervezett meg és amelyen a helyi előadókön kívül, mint meghívott előadók: *Várkonyi Hildebrand dr.* és *Cser János dr.* is részt vettek.

Somos Lajos dr. elnöki megnyitójának központi gondolata az eddigi magyar nevelés fogyatékoságainak vizsgálata volt. Az alapvető hibát itt éppen abban látja, hogy nevelésünk *nem volt magyar nevelés*. A népi erők elvesztek az iskola nagyrészt idegen gyökerű kultúrhatásai következtében azokból, akik a népből felkerültek. A népi és művelt rétegek idegenül állnak egymással szemben. Tantervében, módszerében, célki-

tűzéseiben, egész belső struktúrájában magyarrá kell válnia eddigi jobbára csak külsejében magyar nevelésünknek. A kiinduló lépés ehhez a magyar gyermek testi és lelki arculatának megismerése, tehát a magyar gyermekkutatás széleskörű művelése lehet.

Várkonyi Hildebrand dr. a magyar pedagógia célkitűzéseiről, feladatairól tartott előadást. Régen a módszer állott a pedagógiai munka középpontjában, ma pedig a nevelő személyisége. Legfontosabb nevelői feladatnak a következőket tartja: 1.) A nevelőnek vállalnia kell a pedagógia tudományos művelését. (A magyar pedagógiai múlt, a magyar gyermek és ifjú lelkének tanulmányozását stb.) 2.) Folytonos önművelés. 3.) Folytonos nevelői állásfoglalás. Ez utóbbi ponthoz tartoznak a nemzetnevelés gondolatai. A magyar nevelés nemzetnevelés; alapvető fogalmai: 1.) A haza. Erkölcsei fogalom, érzelmi és erkölcsi valóság. 2.) A kultúra — mely mindig nemzeti és sohasem faji — lehet magas kultúra — a város és lehet mély kultúra — a falu. E kettőt ne akarjuk egymásba átalakítani, mindegyik a maga helyén érték. A mély kultúra a nemzeti kultúra pótlóereje, értartaléka és nélkülünk az a feladatunk, hogy a mély kultúra értékes gyökereit feltárjuk, öntudatos falukultúrát hozunk létre. 3.) Az egyház és az állam a transzcendens, illetve az immanens kultúrát mozditja elő. 4.) Az egyéniség és a személyiség viszonyáról beszélve, megállapítja, hogy a mély kultúrában élő egyéniségből a mély kultúrának megfelelő személyiség alakul ki. A személyiség nem folytonos fejlődéssel lesz, hanem ugrásokkal alakul ki, mely ugrások folytonos állásfoglalások eredményei és a döntés bennük mindig transzcendens eredetű. A nemzetnevelés fogalma felől kell a falukutatás és a falunevelés útját megtalálni.

Keller Aladár polg. isk. igazgató az *egységes, szervezett megnyilatkozásoknak*

a tömeg nemzeti érzelme nevelésében való fontosságáról tartott előadást.

M. Bárány Irén dr. a pedagógiai nagystílusról, a rosszat felejtő és a jóra emlékező nevelőről tartott előadást az általa végzett ankét alapján. A nevelő lelke ne váljon az elkövetett gyermekhibák lomtárává, hanem inkább kutasuk a lélek rejtett szépségeit és kellő megbocsájtó feledéssel foglalkozunk a gyermekkel.

Palos Bernardin dr. a „nehezen nevelhető gyermek” problémáját fejtegette. A nehezen nevelhető, u. n. „rossz” gyermek nevelésére a nevelő nem nyer előkészítést és többnyire nem tudja, hogy mit kezdjen az ilyen hibákkal, mint: a közömbösség, ellenállás, mások félrevezetése, rendszeres kártevési hajlam, szexuális visszaélések, csavargás. A nehezen nevelhetővel nevelési célokat csak arra alkalmas nevelő fogadtathat el. Külön intézmény, illetve tanácsadó szervek létesítését ajánlotta a nehezen nevelhetőknél a magyar nemzettestbe való teljesértékű beállítására.

Rakvach Rezső népisk. igazgató az egri egyházmegyében tartott *népiskolai „tanulmányi versenyek”*-ről tartott érdekes beszámolót.

Cser János dr. a magyar gyermektanulmányozás történetének és eddigi eredményeinek rövid ismertetése után a mai magyar gyermektanulmányozás feladatairól beszélt. Itt kettős cél adódik: 1.) Testméretek, testi (sportbeli) teljesítmények vizsgálata. 2.) A magyar gyermek személyiségének vizsgálata. Ennél vizsgálendő az élményanyag, a magatartás és az alkotások. Legközelebbi célnak a magyar gyermek nyelvkincsének vizsgálatát jelölte meg és ezzel kapcsolatban bemutatta saját ilyen irányú vizsgálatának egy részét is. (Szabad asszociációs és szótömeg vizsgálatok.)

Az Egri Nevelők Körének értekezletével egyidőben összegyűltek Egerben

